

YUSİF ƏLİ OĞLU
BAYRAMOV

DƏRMANIM GÖYÇƏNİN HAVASINDADI

DOI <https://doi.org/10.25045/k.nurubay.derm>
ISBN 9789952536263
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6958-5412>

Elektron nəşr - ISBN: 978-9952-536-26-3

ANKARA 1999

DOI <https://doi.org/10.25045/k.nurubay.derm>

ISBN 9789952536263

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6958-5412>

YUSİF ƏLİ OĞLU BAYRAMOV

DƏRMANIM GÖYÇƏNİN
HAVASINDADI

*İzmir'de
Nurubay oğlu Yusufoğlu
Yusufoğlu B. Ali oğlu Bayramov
Yusufoğlu B. Ali oğlu Bayramov
ANKARA 1999*

ANKARA 1999

Elektron nəşr - ISBN: 978-9952-536-26-3

METADATA

Type	Book
Title	Dərmanım Göyçənin Havasındadı
Editor	Bayramov N.Y., Bayramov A.Y., Bayramova T.E., Mövlayev M.
Edition	
Authors	Bayramov Yusif
Experts	Xudubəyli M.
Year	02.02.2000
Pages	54
Abstract	Kitabda Yusif Bayramovun həyatı və şeirləri yer almışdır
Keywords	şeir
City	Ankara
Publisher	Author
Language	Azerbaijani
Type of work	Book
URL	
DOI	10.25045/k.nurubay.derm
ISBN	9789952536263
ORCID iD	https://orcid.org/0000-0001-6958-5412

Ön söz müəllifi: M.XUDUBƏYLİ

Toplayanı: A.Y.BAYRAMOV
Tərtibatçı: N.Y.BAYRAMOV
Korrektor: T.E.BAYRAMOVA
Düzülmüşü: M.M.MÖVLAYEV

Elektron nəşr - ISBN: 978-9952-536-26-3

Bayramov Yusif Əli oğlu 1929-cu ildə Göyçə mahalının Nərimanlı (Hüseynquluəğalı) kəndində ruhani ailəsində anadan olmuşdur. 1947-ci ildə Böyük Məzrə kəndindəki orta məktəbi bitirdikdən sonra 1948-ci ildə İrəvan Pedaqoji İnstitutuna daxil olmuşdur. 1948-1953-cü illərdə Ermənistanda yaşayan azərbaycanlıları məcburi və kütləvi surətdə Azərbaycana köçürüldüklərinə görə İnstitut da Azərbaycana köçürüldü. Odur ki, təhsilini Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutu Tarix fakultəsində davam etdirmiş və 1954-cü bu fakultənin qiyabi şöbəsini bitirmişdir.

1947-ci ildən 1988-ci ilə qədər Nərimanlı kəndindəki orta məktəbdə müəllim işləmişdir.

Şe'rləri mətbuatda bir neçə dəfə çap olunmuş, efrdə səslənmişdir.

1988-ci ildə ermənilərin azəri türklərinə qarşı soyqırımını hadisələri ilə əlaqədar Gəncə şəhərinə köçmüş, 10 sayılı məktəbdə müəllim işləmişdir. 1997-ci ildən e'tibarən Xanlar şəhərindəki 3 sayılı məktəbdə müəllim işləyir.

İşlədiyi məktəblərin pedaqoji kollektivinin, şagirdlərin və valideynlərin xüsusi hörmətini qazanmışdır. Odur ki, dəfələrlə Təhsil Şöbəsinin mükafatlarına layiq görülmüş, respublikanın Maarif Əlaçısıdır, Müharibə və Əmək Veteranıdır.

METADATA

Type	Book
Title	Dərmanım Göyçənin Havasındadı
Editor	Bayramov N.Y., Bayramov A.Y., Bayramova T.E., Mövlayev M.
Edition	
Authors	Bayramov Yusif
Experts	Xudubəyli M.
Year	2000
Pages	54
Abstract	Kitabda Yusif Bayramovun həyatı və şeirləri yer almışdır
Keywords	şeir
City	Ankara
Publisher	Author
Language	Azerbaijani
Type of work	Book
URL	
DOI	
ISBN	9789952536263

MÜNDƏRİCAT

БИЛИРƏМ	3
КӨЗЛƏР	4
ДОСТУ ИМТАҒАНА ЧƏКƏСƏН КƏРƏК	5
ДАҒА	7
ОЛМАСАЈДЫ	8
КӨРДҮНМҮ	9
ДАҒЛАР	10
САЗЫМ	11
КƏЛМИШИК	12
КӨЈЧӨНИН	13
КЕТДИК	15
САЛАМЛАРЫ ВАР	16
ЕДƏСƏН	17
КӨЗƏЛ АЛМА	18
КӨНҮЛ	19
КӨНДƏР КƏЛСИН	20
ƏВƏЗИНДƏ	21
КƏЛИН	22
КƏЛИНИН ЧАВАБЫ	23
ГАЗАНЫРАМ	24
ДӨНДƏРИР	25
ДАҒЛАР	26
ДАҒЛАР	27
ГЫЗЛАР	28
ЈАНА ДҮР	29
ЈЕЛЛИ	30
АҒЛАДЫ	31
ЈАДЫМА ДҮШДҮ	32
ДҮШҮБДҮ	33
ЧЫХЫБДЫР	34
ОНДАН АЈРЫЛ	35
ИНЧИМƏСИН	36
КӨНДƏР	37
ГОЧАЛМАЗ	38
ТАЛАН ҒА ДЕЈИЛ	39
ЈЕТИШМИР	40
ЕҒИТИБАРСЫЗ	41
ЧӨЛ ЧЕЈРАНЫНЫ	42

НЕЧӨДИ	43
ОЛАРМЫ	44
СЭНИН	45
БӘХТИМ	46
НӨДӨНДИР АЈ ГЫЗ	47
ӨЛЛӨМ	48
ДАҒЛАР	49
ЈАЗАРДЫМ	50
КӨРМҮШӨМ	51
ДӘЈМӨ	53
КӨРҮМ	54
МОЛЛАЛАР	55
ОЛУБДУ	57
СҮЛЬ ВӨ МҮҒАРИБӨ	58
ИЧӨНДӨ	60
ДУРМА КӨЛ	62
КӨР	63
ЧАҒЫРЫН МӘНИ	64
ДАҒЫЛДЫ	65
ҮРӘЈИМДӨДИ	67
ИЛЛӨР ДҮШДҮ ЈАДЫМА	68
ХӘБӨР КӘТИР	69
КӨЈЧӨ	70
КӨРҮНДҮ	71
КӨРҮШӨК	72
ДАҒЛАР	73
ХӘБИСЛИК ДҮШМӨНИН МАЈАСЫНДАДЫ	74
НЕЈНИМ	75
ҒАЈЫФ	76
ТӨҒЛӨ	77
КӨРДҮМ	78
КӨЛМИШӨМ	79
ШАҒЫ МӨРДАН	80
АЈ ГЫЗ	82
ГАРЫН ЈЕРИ ЗИРВӨСИДИ ДАҒЛАРЫН	83
КҮНҮДҮР	84
ДӘСМАЛЫ	85
ДАҒЛАР	86
ДҮШҮБДУ	87
ЈЕРИДИ	89
МУҒАРӘК ОЛСУН	90

ДАҒ ҒАВАЛЫ ГОШМАЛАР, КӨРАЈЛЫЛАР

Улу Көјчөнин бөхтөвөр чағлары иди. Нө оба өз елиндөн, нө дә бу чөннөт мөканын сөфалы гојну телли сазын сөсіндөн ајры дүшмөмишди...

Нө азмаң каһылар өз доғмаларындан өтрү гөрибсөјир, нө дә ана гарталын зирвөлөрө пәркар олан одлу бахышлары јол чөкирди...

Баһарын илыг нөфөси тәбиөт көзөллијинө лајла чалдыгча, дөрөлөрдөн ахан чајлар да нөғмөкарлығындан галмыр, онун сөсинө сөс верирди...

Ғөлө ата-баба адөтлөриндөн, мүгөддөс вердишлөриндөн ајрылмамышды бу доғма дијар...

Бах, онда хош күнлөрин, хош саатларың бириндө Басаркөчөр рајонунун Нөриманлы көндинин худмани бир мөчлисіндө јенө ајна габаглы телли сазын сөси көнүллөрө нур чилөјирди. Ширин зарафатлары, дадлы-дузлу сөһбөтлөријнөн үрөклөрө јол тапан гомров сөсли, јарлы, јарашыглы бир новчаван чалыб-охујурду о мөчлисдө:-

Сөнө бир мөктуб јазарам,
Ағ кағызда гарај Лала!
Јахшы сахла бу намөни,
Пүнһан сөзүм вар, ај Лала!...

- Сағ ол, ајө, сағ ол,

- Ел-оба шөнлијиндөн, тојдан, дүјүнлөрдөн әјсик олмајасан,..

- Вар ол, а дөрдин алым, вар ол, - дејирди һамы јерли-јөрдөн она.

Амма охујан ашыг дејилди, истөклилөр. О хөјир иши рөвнөглөндирөн мүөллим иди.

Нәриманлы кәнд орта мәктәбинин тарих мұ
әллими Јусиф Бајрамов!

Вә өзүнүн оху маневрасы, озан төвсијәли
сәһбәтләри, сәһнә мәдәнијјәтилә чох-чох
сәнәткара өрнәк оласы Јусиф мұәллим!

Елә бу һалатда, мәчлисин гызғын чағында
кәндиң орта мәктәбинә физика-ријәзијјат
саһәсиндә јеничә тә'јинат алан Јусиф мұәллимин
кичик гардашы Гәнбәр Бајрамов чәкинә-чәкинә ;

- Ај Јусиф, Аллаһ уstadларын һамысына
рәһмәт еләсин, онларын мүдрик
кәламларындан бизләрә јетирирсән, чох
сағ ол. Анчаг нә олар, бир-ики кәлмә дә
өзүндән охусана!

Елә бил мәчлис әһли бу ишарәјә бәнд
имиш. Һәрәси бир тәрәфдән:

- Гәнбәр јахшы дејир, бир аз да өзүндән де
кәлсин...

- Кәрәк биз миннәтми елијәк, ај Јусиф, сәнин
ки, јахшы сөзләрин вар!

- Оху сән Аллаһ, бир аз да өзүндән оху...

Јусиф мұәллим тәклифләри ешидәндә үзүнү
мәчлисә тутуб: - "Мән ки, нә ашығам, нә дә шаир!
Бир-ики бәнд ујдурмаларым вар. "Оху" -
дејирсиниз, охујум, дә..."

Булулда өпүшән гочаман Тәрсә,
Сәјлә бизим кими мейман көрдүнмү.
Бағрыны ган едән бәјләр, ағалар
Дөвр етди синәндә пүнһан, көрдүнмү?!

Инди көр кимләрди јад едән сәни,
Чаһ-чәләллы едән әлван синәни,
Нә олар дилә кәл акаһ ет мәни
Кечиб кетди ширин дәһан көрдүнмү?!

Тәрсәдағ, Хан Кејти кәсмир јығнағын,
Бу күн Нәриманлы олду гонағын,
Өпүр күл нәркизи, шадды дамағын,
Јусиф кими бир саз чалан көрдүнмү?!

"Көјчә-күлү" үстүндә сәсләнән бу гошманы
ешидәндән сонра һамы бир ағыздан алгышлады
Јусиф мұәллими. Мәчлисин јухары башында
әјләшән ағсагаллардан бири гәлјаныны сүмүрә-
сүмүрә: - "Ај Јусиф, сағ ол, Аллаһ сәни дә, сөзүнү
дә һәмишә чамаатымыздан әјсик еләмәсин. Амма
мән бирчә шеји аншырда билмәдим ки, сән ашыг
кимә дејирсән, шаир кими билирсән? Худавәнди-
ләм елә онун һәрәсиндән сәнә бир верки вериб.
Ди кәл, кәрәк әввәлчә адам өзү-өз гәдрини
билсин..."

...Бах, белә мәчлисләри чох көрүб, белә
тәклифләри чох ешидиб заман-заман Јусиф мұ
әллим. Лакин нә сәмимијјәтиндән галыб, нә дә
тәвазәкарлығындан. Тәлејин гисмәтиндә верилән
исте'дад исә, һеч нәјә бахмыр. Синәсиндән ахан
ширин мисралар кағызлара әләндикчә, ара-сыра ел
оба јығнағларында телли сазын аһәнкинә
гошмагла јанашы, онлары сандыг әдәбијјатына
чевириб.

Гијмәтли сәнәт зәррәләринин исә, һагт
әлиндән алдығы бир сәһирли пајы вар. О, нә
гәдәр кизлиндә галса белә, нә заманса зәһр олачаг,
бир фәрдин пүнһан бохчасындан чыхыб халгын
әзбәринә дәнәчәкдир.

Бах, елә Јусиф Бајрамовун бу мә'на јүклү,
ширин дилли мисралары кими.

Чәрхи кәрдиш фүрсәт версә элине,
Ғәдјан демәк, гадаған ет дилине,
Ел малыјнан сығал верән телине
Сонра чәкиб јолдуғуну билирәм.

*Ахы Јусиф мұәллим саза, сөзә бағлылығы
көјдән дүшмә дејил. Ғәлә дүнјаны дудуғу кү
ндән Улу Көјчәнин гүдрәтли сәнәткарлары
Мискин Абдалын, Дәдә Әләскәрин, Нәврәс
Иманын, Ашыг Алынын, ган гоһуму Хәстә
Бајрамәлинин гијмәтли кәламларыны синәдәфтәр
елијә-елијә, јериндән кәлән тәәбијнән онларын
сәдасына сөјкәнмиш, дујанлардан, анлајанлардан
беләчә өјрәнмиш, камилләшиб пүхтәләшмишдир.*

*Елә о сәбәбдәндир ки, мұәллифин
ше’рләриндә бир мүдриклик, нәсиһәтамизлик, јол-
әрканлыг һакимдир. Шаирлик дујғуларынын
ешгә-мәһәббәтә бағлылығы исә, тамамилә
тәбиидир.*

Синәм јолун олсун, өзүм дә гулун,
Сахласан нөкәрин, сатсан да пулун,
Ләбләри ләбимдә, бојнумда голун,
Ахан көз јашымы сил ондан ајрыл.

*Көјчә әдәби-мүһитинин абу-һавасындан
кәлән ширинлик, ахычылыг, о чүмләдән
дидактивлик Јусиф Бајрамовун поезијасына да
сирајәт етмишдир. Ахы, о гәдим дијарын тәбиәти,
ал-гумашлы јајлағлары, ала көзлү чешмәләри,
јалчын гајалары, илһам-ахары олуб әзәлиндән.
Сәрасәр көзәллијиди, ше’ријиди, сәнәтијиди, сөзү
јдү, сәһбәтләријиди о јерләрин тамашасы. Јазында
ал јанағлы лаләләрин күнејләрдән бојланышы,
јајында хыналы кәкликләрин дәрәләрә бој верән*

*гыгылтысы, пајызында орман сәһраларын һезин
пычылтысы, гышында ағ кәлағажлы зирвәләринәл
јетмәзлик көрүшү...*

Јусиф, килејләнмә дөз, Вәтәнинди,
Ата-баба јурду, өз Вәтәнинди,
Нә гәдәр чавансан кәз, Вәтәнинди,
Шәфалыды булағлары Көјчәнин.

*Бир овуч торпагдан, бир ичим судан, бир
парча гајадан башлајан јурд тәәсүбү беләчә дөнү
б бүтөв бир Вәтән истәјинә Јусиф мұәллимин. Бу
көнүлдән кәлән истәкдир ки, ады гачгынлыг ү
нванына јазылдығы күндән беләчә нараһатды
дәғма дијарындан өтрү бу ел сәнәтқарынын ү
рәји...*

Дост-таныш јанында үзүм күлсә дә,
Вәтәнин һәсрәти үрәјимдәди.
Гачгын, көчкүн, дидәркинләр сөзүнүн,
Нискили, мөһнәти үрәјимдәди.

Дәниз боју дөврә вуран дағларын,
Сәрин булағларын, көј јајлағларын,
Ғәвәслә салынан тәзә бағларын,
Зәһмәти, зилләти үрәјимдәди.

*Ејни заманда һалал дијарын бу һалал оғлу
инди мәскунлашдығы Кәнчәбасар елинин онун ү
стүндә олан һөрмәтини, иззәтини, көкдән,
нәсилдән кәлән ејлијини дә унутмур.*

Мәскәниди нәсәдлимин, сојумун,
Бәзәјиди мәчлисимин, тојумун,
Низами јурдунда достун гоһумун,

Јусифәм һөрмәти үрәјимдәди.

Бу минвалнан да, дахили сәмимијјәт, өзүнүн һәјат имканларындан бәһрәләнән керчәклик мөчүддур Јусиф мүәллимин јарадычылығында. Башдан-баша өз үнванында јаранан сөзләрин бирчә бәндини дә сөз кәлиши демәјиб. Һәссас дујумлу ел сәнәткарынын мә'налы бахышлары ән ади һалында да бикәнә галмајыб кердүкләринә. Елә онунүчүн дә гошмалары ширин, кәрајлылары үрәјә јатандыр. Мөвзулары чох шахәлидир, бәшәри дујумлудур Јусиф мүәллимин. Кәрајлыларында дағларын әтри, гошмаларында јашыл донлу јајлағларын бәнзәјиши вар онун.

Вә һәтта һәсрәт килејли мисралары да бу үлвијјәтдән, бу сәдагәтдән јоғрулур.

Думан чәкил о зирвәдән,
Гој көрүнсүн бизим дағлар.
Умудун үзмәјиб һәлә
Јол көзләјир көзүм дағлар!

Гүзејләрдә ачан күлләр,
Дәрәләрдән ахан селләр,
Сәбрин олсун дөз дејилләр,
Мән нә гәдәр дөзүм дағлар!

Чыхам Чалмалы дағына,
Енәм Гумлу булағына,
Дүшәм Мискин очағына,
Сәчдә гылам өзүм дағлар!

Бә'ли, бах беләчә далғында онун мә'налы бахышлары. Нурани чамалындакы, јуморлу тәбиәтиндәки тәбии тәбәссүмүн

дәринликләриндән кизлинчә бојланан нараһатлыг да даими мәскән салыб елә бил онун варлығында. Бир ата гајғысы, ағсагал мүдриклији, бир сәнәткар ахтарышы чәмләниб о бахышларда. Инди пәрән-пәрән олан ел-обанын сәһәријнән, ахшамыјнан дөјүнән үрәји нечә баһарын нечә баһарын күнәшиндән пај умуб, нечә зимистанын туфанындан бәркијиб, мәтинләшиб. Илләрин гојнунда сачлары пучур-пучур бәјазлашдыгча әјилмәз вүгары зирвәләрә бој вериб.

Илин бүтүн фәсилләриндә гәлби баһарлы олуб бу ел сәнәткарынын. Ел јолунда шә'ләләндикчә, саф нијјәтли сәтирләри телли сазнан гошалашыб, мисра-мисра синәсиндән кағызлара көчүб, гатарлашыб, сәтирбәсәтир дүзү мләниб. Онун әсил мүәллим камалындан мүдрик төвсијәләри ширин гәләминдә пәрвәриш тапыб. Охудугча мүдрикләшиб, јаздыгча үлвиләшиб, әјрәндикчә сәдәләшиб. Улу бир дијарын дү нәниндән сәһбәт ачан һәр кәлмәси бу күнкү кәнчлијин һәјат мејарына дөнүб.

Евиндә гарғашалы аилә башчысы, вәтәниндән, елиндән-обасындан өтүрү гајғысы тү кәнмәјән, өмүр јолларында чох шахәли габилијјәт имканларына малик олан ел сәнәткары, әјрәдичи мәктәбдә гајғыкәш мү әллимди Јусиф Бајрамов.

Вә онун охучуларә тәгдим олуна бу китабчасы чох иллик јарадычылығынын бир парчасыдыр. Һәлә бундан белә дә, онун өмүрүнә өмүр чалана чаг, бундан сонра да јени-јени китаблары ишыг үзү көрүб, охучуларә тәгдим едиләчәкдир.

Машаллаһ Худубәјли

БИЛИРӘМ

Кечмиши охудум, јенини көрдүм,
Бу дүнјанын гуллуғуну билирәм.
Амиранә мәнәм-мәнәм дејәнин
Варлығыны, јохлуғуну билирәм.

Чәрхи кәрдиш фүрсәт версә әлинә,
Ғәдјан демәк, гадаған ет дилинә,
Ел малыјнан сығал верән телинә
Сонра чәкиб јолдуғуну билирәм.

Варлананда кечмишини унутма,
Ғоһуму гоһум бил, достуну сатма
Ғалалдан әл чәкиб һарамы тутма
Ахыр мөкан нә олдуғун билирәм.

Ғәгигәт инчәләр, амма үзүлмәз,
Ғалал маја азалса да, түкәнмәз,
Ғалал ахтар, һалал долаң, һалал көз
Ғалал малын боллуғуну билирәм.

Јусиф јахшы дүшүн, олмајнан надан
Ғагга итаәт ет, мәрһәмәт газан,
Сүлејман тәк һөкүмдарын дүнјадан
Беш аршын ағ апардығын билирәм.

КӨЗЛӘР

Һәгиги дост доста шәстилә бахар,
Амма јағы дүшмән ајағы көзләр,
Хаин гоншусуна зүлмәт арзулар,
Мө'мин көзәл, күнәш ај ағы көзләр.

Гәзанын гәдәри чәрхин кердиши,
Җаһ шад едәр, каһ да верәр тәшвиши
Җеч кимин надана дүшмәсин иши
Олар гары дүшмән ај јағы көзләр

Јахшы долан јахшылығын дејәрләр,
Залым олсан өвладыны сөјәрләр,
Намәрд чисмин син ичинә гојарлар
Галар гуру чәсәд ај ағы көзләр.

22.12.1956

ДОСТУ ИМТАҢАНА ЧӘКӘСӘН КӘРӘК

Јахшы билсин, достум чохду дејәнләр,
Досту имтаһана чәкәсән кәрәк,
Камил өјрәнәсән хејирдә, шәрдә
Хәләти бојунда бичәсән кәрәк

Гәзадан достунки даманда галса
Иши дара дүшүб үммана далса,
Дүшмән гаршысында гејрәтин олса
Гуртара мүлкүнү төкәсән кәрәк.

Гәлби ахтар, нә ишин вар дилиннән,
Чохлары дост олур фитнә фелиннән,
Өмрүнүн шәрики достун әлиндән
Ачыны бал кими ичәсән кәрәк.

Ашкара сән өлмә, мән өлүм дејән,
Бәхтин јүксәләндә дөшүнә дөјән,
Иш дара дүшән дә гачыб кизләнен,
Бунлары јербә-јер сечәсән кәрәк.

Үрәк досту, чәрәк досту, дил досту,
Өмүр досту, мөвсүм досту, ил досту,
Сеч ичиндән икисини, бил досту,
Дөрдүнүн варағын бүкәсән кәрәк

Јусиф, мөһкәмдирсә достунун тағы,
Јүз олса нә едәр нанәчиб, јағы,
Јаланчыны, икиүзлүнү, јалтағы,
Вахтикән башындан әкәсән кәрәк.

29.11.1957

ДАҢА

Чаванлыг бир гуш тәк учду да кетди,
Ғәрләниб о тәвә дүшмәрәм даһа.
Диванә мисаллы ешгин чајындан,
Дүшмүшәм шөвгиндән кечмәрәм даһа.

Гочалығы саггал едибди ашикар,
Даһа дәли көнүл тапармы шикар,
Ешгин пијаләси ејләсә гүбар,
Гырха јахынлашдым ичмәрәм даһа.

Јусиф, јаш артдыгча кәч олур ишләр,
Көһнәлмиш гызлар да јан вериб кечәр,
Жәлинләр ахтарыб чаванын сечәр,
Мән лә'ли көвһәрдән сечмәрәм даһа.

ОЛМАСАЈДЫ

Чәмиј јәт чаһанда чана дојарды,
Зимистанын өмрү аз олмасајды.
Бүлбүл на'лә чәкиб ган ағлајарды,
Гарлы гышын сону јаз олмасајды.

Фәрһад дағы дәлди Ширин јолунда,
Гајалары чапыб атды голунда,
О, кама јетәрди ишин сонунда,
Шапурун хәбәри тез олмасајды.

Сон гој һагсызлыға, әдаләт ара,
Һәгигәт әјрини чәкәчәк дара,
Јусиф гәм әлиндән јанарды нара
Зүлејха тәзәдән гыз олмасајды.

Намәрд олан бир күн кечәчәк кирә,
Јүз дахыл дүшсә дә очаға, пирә,
Јусиф гәм јүкүнү гојмаздын јерә,
Синәндә сәдәfli саз олмасајды.

4.04.1957.

КӨРДҮНМҮ

Булудла өпүшән гочаман Тәрсә,
Сөјлә бизим кими мейман көрдүнмү.
Бағрыны ган едән бәјләр, ағалар
Дөвр етди синәндә пүнһан, көрдүнмү?!

Инди көр кимләрди јад едән сәни,
Чаһ-чәлаллы едән әлван синәни,
Нә олар дилә кәл акаһ ет мәни
Кечиб кетди ширин дәһан көрдүнмү?!

Тәрсәдағ, Хан Кејти кәсмир јығнағын,
Бу күн *Нәриманлы* олду гонағын,
Өпүр күл нәркизи, шадды дамағын,
Јусиф кими бир саз чалан көрдүнмү?!

13.06.1961

ДАҒЛАР

Нәдәнди солубду күлүн, нәркизин,
Ким сизи салыбды бу хала дағлар.
Нәлә баһар фәсли јетмәјиб сона
Бир аздан ким көчә, нә гала дағлар.

Говрулуб синәндә јашылын, алын,
Сәндән үз дөндәрир о чәһ чәлалын
Ачлыгдан гәрг олуб дөвләтин, малын,
Тутубду сизләри нә бәла дағлар.

Лејсан кәлмир, кәсилибди пәнаһын,
Әршдә чөвлан едир аманын, аһын,
Ел-оба билир ки, јохдур күнаһын,
Сән наһаг далыбсан хәјала дағлар.

Көјдә булуд ара сыра бојланыр,
Јусиф дејәр о бешуда доланыр,
Чискин вурур, уча дағлар суланыр
Јаман һәсрәт чәкир о бала дағлар

1961-чи илләрин гураглыг ајлары

САЗЫМ

Ишрәтли мәчлисин шөвги сән идин
Де нијә тоз тутуб күлләрин сазым.
Күлүндән ајрылыб гәфәсә дүшмүш
Бүлбүл тәк сусубду телләрин сазым.

Кечәндә зимистан, кәләндә баһар,
Сәсинә јығыларды кәлинләр, гызлар,
Де нәдәнди бу ил гәмкин олдулар
Дағылды башындан елләрин сазым.

Мисири, Шәрили, Жаһ да Сарытел,
Чалардын һәр јандан алгышларды ел,
Инди дә Дилгәми һәм *бәһри тәбил*
Сызылдат Кәрәми симләрин сазым.

КƏЛМИШИК

Чохдан һәсрәт идик вәфалы дағлар,
Әкәр гәбул етсән мейман кәлмишик.
Баһар көчән вахты, јај кәлән заман
Бизик, сизи јада салан кәлмишик.

Гој јадикар галсын 56 сәнә,
25 ијунда сәһри күлшәнә,
Унудулмаз “Гумлу булаг” үстүнә
Әлимиздә күли-рејһан кәлмишик.

Күнејин күлләри, гүзејин гары,
Сүзән-сүнбүл јола салыр баһары,
Ачын сүфрә, башлајағын наһары
Бәхтәвәрик белә заман кәлмишик.

Бир назәнин чәм ејләјиб елини,
Дәстә бағлар күнејләрин күлүнү,
Бәхтәвәрәм ,олсан - анам кәлини,
Кәл ејләјәк әһди-пејман, кәлмишик.

Баһар салыб көр кимләри тәшвишә,
Бүкүбдү бојнуну нәркиз бәнәвшә,
Јусиф шәкк ејләмә чәрхи-кәрдишә,
Јегин едәр дәрдә дәрман, кәлмишик.

*Хәлил, Әвәз, Аббас, Зәрбалы вә Јусиф “Гумлу
булаг” үстүндә. 25.06.1956*

КӨЈЧӨНИН

Дејирләр гәдимдән даша јазылыб,
Кәм көрүнән е’тибары Көјчәнин.
Вәфасыз дејибләр ата-бабалар,
Чох олса да дөвләт-вары Көјчәнин.

Јајын әввәлиндә мајын сонунда
Мә’лумдур ки, исти дүшүр һәр јанда.
Ким инанар мөчүзәди чаһанда,
Гырғын едир боран-гары Көјчәнин.

Гыш ајлары јөнүн дүшсә Арана,
Јашыллыг көрәрсән бахсан һәр јана,
Алты ај зимистанда дојуруг чана,
Әршә чыхыр аһу-зары Көјчәнин.

Дүзүнү дејирәм гој аләм билсин,
Истәр әһсән десин, истәрсә күлсүн,
Јајын әввәлиндә кәзмәјә кәлсин,
Әкәр варса интизары Көјчәнин.

Анчаг бирчә шејдә исрар едирәм,
Ону да һамыја изһар едирәм,
Әбәс јерә, килеј-күзар едирәм,
Сөфалыды јајлағлары Көјчәнин.

Јусиф, килејләнмә дөз, Вәтәнинди,
Ата-баба јурду, өз Вәтәнинди,
Нә гәдәр чавансан, кәз, Вәтәнинди,
Шәфалыды булаглары Көјчәнин.

30.05.1968

КЕТДИК

Көч-көч олду елләр көчдү Арана
Әлимиз Көјчәдән үзүлдү кетдик.
Кими галды, кими кетди кумана
Көчүмүз јоллара дүзүлдү кетдик.

Инди аранчылар чыхырлар даға,
Гыз кәлинләр бәзәк верир булаға,
Индән сонра һәсрәт галдыг јажлаға,
Әлимиз ојлагдан үзүлдү кетдик.

Јусифлә видалаш, ајрылаг дағлар,
Чәннәт мәнзәрәли кәзәл јажлаглар,
Әлдән чыхды Јелли, Гумлу булаглар,
Сујумуз дашлардан сүзүлдү кетдик.

1953.

САЛАМЛАРЫ ВАР

Бу көһнө вөтөндөн тәзә вөтөнө
Аҗрылмыш елләрин саламлары вар.
Одлу күнәш атәш верән бәдөнө
Бу сәрин јелләрин саламлары вар.

Гоһума, гардаша, бизим елләрә,
Гочаја, чавана, әһли дилләрә,
Гүрбәт елдә тәзә битән күлләрә,
Ғәсрәт бүлбүлләрин саламлары вар.

Јусиф, әсәбләшмә чәрхи кәрдишә,
Зәһмәтсиз чаһанда олармы нә'шә,
Баһар фәсли күнејләрлә јенишә,
Сәсләнән елләрин саламлары вар.

Көјчә-Бәрдә 1953.

ЕДӘСӘН

Арвадла доланмаг бир фәлсәфәдир,
Кәрәк һәр бир шеји фикир едәсән,
Аһузарсыз баш кирләмәк аз олар
Тәзтәб олмајасан сәбр едәсән.

Кендә долан бәднәзәрин елиндән,
Инчимәјнән әсил достун дилиндән,
Арвадын шәриндән, шејтан фелиндән,
Икидсән өзүнү заһир едәсәһн.

Арвадлар кишијә гојармыш јәһәр,
Ахшам тумарлајыб минәрмиш сәһәр,
Селисдән башыны гуртарсан әкәр,
Күндә бир аллаһа шүкүр едәсән.

Онун он сөзүндән бешинә инан,
Ғәлә о бешдә дә чох олур јалан,
Јусиф дејәр, онлар гојурлар палан,
Истәр хатиринә хүтр едәсән

1944

КӨЗЭЛ АЛМА

Аталар сөзүдүр чох ешитмишәм
Дилләрде дастандыр һеј көзәл алма.
Дејирләр чиркин ал гој әсил олсун
Алданыб бәдәсил һеј көзәл алма.

Гәлбим түғјан едир кедәни көрмүш,
Санки Шәмси јашыл ала бүрүнмүш,
Үзү ал-гырмызы ичи чүрүмүш,
Чәлб едир чаһаны һеј көзәл алма.

Јусиф бу нишанда кәр чанан олса,
Јохсуллуғ, гүрбәтлик одуна јанса,
Һәм көзәл, һәм әсил, һәм ганан олса
Демәк дүзкүн дејил һеј көзәл алма.

1956 Апрель.

КӨНҮЛ

Бир заман дејирдин һеј көзәл алма
Дурмурсан сөзүнә диванә көнүл.
Көрәндә көзәлин күл чамалыны
Дүшүрсән һәр чүрә күманә көнүл.

Мисал чәкиб алададырсан сән мәни,
Инди дә көрәндә бир назәнини,
Дүшүрсән далынча овсунчу кими
Көрмүрсәнми кәлир заманә көнүл

Нә вахт дедим көзәл алма һәмишә,
Дедим еләсин ал дүшмә тәшвишә,
Јусиф, пәрванә тәк чумма атәшә
Кечирибсән вахты, дајан а көнүл.

9 Октябр 1956

КӨНДӨР КЭЛСИН

Әзизим мөһтөрөм ај Сәнәм бачы
Нечәди әһвалын јаз көндөр кәлсин.
Үстүндән әсмәсин о јелләр ачы
Гышда јол бағланыр јаз көндөр кәлсин.

Јазыб бу намәни вердим јелләрә,
Салам көндөрирәм сизин елләрә,
Охујун бу сөзү салын дилләрә
Мүмкүнсә чавабын тез көндөр кәлсин

Дүшүбсән күнчүнә узаг гүрбәтин,
Јусифә бәллидир сәнин гејрәтин,
Әкәр бу мејданда варса чүр'әтин
Сөзүмүн габағына сөз көндөр кәлсин.

1944-чү ил

ӘВӘЗИНДӘ

Нә олду кәлмәдин, ај Сәнәм бачы
Кәзләдик бир күнү ај әвәзиндә
Кәрәк сән бу јолда кәләјдин чоша
Кечәјдин дәрјаны чај әвәзиндә.

Кәлмәдин Сулидин сәнсә дә бары
Натамам ејләдин там арзулары
Мән олсам санмаздым бораны, гары
Ашардым Гошгардан јај әвәзиндә.

Елсиз нә ләззәти мәчлисин, тојун
Кәләрдин Јусифлә тутардын ојун,
Демәдим ки, мән көндөрән мәктубун
Мин дәфә бәһанә сај әвәзиндә

5 феврал 1959

КӘЛИН

Сәһәр-сәһәр нијә мә'лул дурусан
Чәкирсән нәдәнсә интизар кәлин.
Сән елә баханда чаным алырсан
Салырсан көнлүмә мин азар кәлин.

Адетдир чырпыныр гәфәсдә бүлбүл
Сән ки, гәм јүклүсән нә даныш нә күл
Елчиләр кәләндә тутулајды дил
Чыхајды гаршыја бәднәзәр,кәлин.

Нә едим һәсрәтлә бахырсан мәнә
Билирәм тај дејил о кәмтәр сәнә
Сармашыг сарыныб күл бәдәнинә
Гисмәт олуб хара лаләзар кәлин.

Сән сәркәштдә ујдун мән сәнки дилә,
Сән бүлбүлә һәсрәт, мәндеки күлә,
Нечәки әлимиз чатмајыб әлә
Чәкәк һәр икимиз аһу зар кәлин.

Дојубсан фәләјин гәм көтәјиндән,
Билирәм күдурәтин баш вериб нәдән,
Әл чәкмә јусифин тут әтәјиндән
Тәбибди дәрманын о јазар кәлин.

12 август 1960, Нәриманлы

КӘЛИНИН ЧАВАБЫ

Каш ки лал олајдым фани дүнјада
Анламаз надана јар демәјәјдим
Бунданса тај-туша гоһум-гардаша
Мәним дә севкилим вар демәјәјдим.

Елчиләр кәләндә ичмәдим ағы,
Чәкдиләр синәмә чәһәннәм дағы,
Чыхајдым дағлара Мәчнун сајағы,
Боран демәјәјдим гар демәјәјдим.

Әлләрим гојнумда галмышам белә,
Чыхмаг олмур нә гоншуја нә елә,
Кәрәк әзәл күндән кәләјдим дилә,
Атамдан ајыбды, ар демәјәјдим.

Даһа сызылдарам мән јана-јана,
Дадыма јетишмәз нә ата-ана,
Көр олан көзләрим бахајдын буна,
Инди дә дүнјаја дар демәјәјдим.

Гәм дағыны нә дырманым, нә ашым,
Ғәлә чох бәлалар чәкәчәк башым
Баһар лејсаны төк ахан көз јашым
Олубду үзүмдә чар демәјәјдим.

13 август 1960, Нәриманлы

ГАЗАНЫРАМ

Елм аләминдә кал ганан арвад
Елә килејлисән аз газанырам,
Јејирсән, кејирсән,кәзирсән азад
Ғәлә ејләјирсән наз, газанырам.

Күндә тоғлу јесә ферма мүдири,
Сәнин тәк дүшүнмүр ирәли кери,
Бир дә көрүрсән ки һарадыр јери,
Мән дә азад кәзиб јүз газанырам.

Дүз дејирсән чырпышдырыб јејирләр,
40 күн чәкир үст ачылыр билирләр,
Көпүн алыб везифәдән силирләр,
Чөкдүрүрләр јерә диз, газанырам.

Мүһәндис өјрәдир лоғман јетиррәм,
Хәстәләрә шәфа, дәрман јетиррәм,
Көјләри фәтһ едән инсан јетиррәм,
Алимдән дәрс алыб сөз газанырам.

Буфетчи, бригадир көрүрәм мән дә,
Әјрисин әјирләр јери кәләндә,
Јусифәм,мүәллимәм өз сәнәтимдә,
Тутмушам доғру јол дүз газанырам.

11 ијул 1966

ДӨНДӘРИР

Әмоғлу јаздығын јанкылы сөзләр,
Охујанда бағрым гана дөндәрир
Тәгсирсиз гүрбәтдә тәнһа галмағын
Әлиф гәддим әјиб јана дөндәрир.

Бир вахт олду үз дөндәрди елләрин,
Ајдын олду күнаһсызды әлләрин,
Дүшәндә јадыма азад күнләрин,
Баһар көнлүм зимистана дөндәрир.

Дүнјада чох олуб фырылдаг кәләк,
Јусиф аз көрмәјиб јан әсән күләк,
Бир дә көрүрсән ки, сәбрли фәләк
Мискинини Сүләјмана дөндәрир.

1957-чи ил.

ДАҒЛАР

Ғәр ил јајда һәсрәтини
Чох чәкирәм билин дағлар,
Аранын гәза гәдәрин
Мән дејим, сиз күлүн дағлар.

Илин лаләзар чағында,
Одлу Хәзәр гырағында,
Бәдәнимдән тәр аханда,
Јада дүшүр јелин дағлар.

Мән кедәндә елләр кәлир,
Чешмәләр әлван бәзәнир,
Ғаны инди көрүнмәјир,
Көчүб кедиб елин дағлар.

Ғәр август ајы кәләндә
Кери гајыдырам мән дә,
Көрүрәм солуб чәмәндә
Сүзәнин, сүнбүлүн дағлар.

Мән дә кәзмәк арзуларам,
Иншаллаһ наил оларам,
Јусифәм мәскән саларам,
Оларам бүлбүлүн дағлар.

Бакы-Кәлбәчәр-Нәриманлы, 21 август 1953

ДАҒЛАР

Илин лаләзар чағында
Мехман олдум сизә дағлар
Белә билсәм кәлмәз идим
Сөзүн дүзү сизә дағлар.

Лејсанын һәддини ашыб,
Күлләрин гәмә уғрашыб,
Човғун думана гарышыб,
Көз көрүнмүр көзә дағлар

Көр нә зилләт вердин елә
Курулдадын кәлдин дилә
Обалар гәрг олду селә
Ғөрмәт гојдун бизә дағлар.

Хејли мүддәтди кәлмишәм
Бир дојунча кәзмәмишәм,
Јај күнүндә гар көрмүшәм,
Ғеј верирсән мезә дағлар.

Јох са мәни севмәјирсән,
Гонаг гәбул етмәјирсән,
Јусиф кедәр сонраса сән
Көксүн әлван бәзә дағлар

Башлыбел - Ағчагыз јајлағы, 3 ијул 1957.

ГЫЗЛАР

Чөллөр ал-элван көрүнүр
Жа жылыбды дүзө гызлаар
Гар алтындан бөнөвшө төк
Безөниблөр төзө гызлар.

Мөчнун көрсө а жаг сахлар
Көрөм пәрванөтөк жанар
Фөрһад гөлөм-гашдан умар
Мөн ма жылам көзө гызлар.

Әжлөшибсиз шаһ тахтында
Әсли, Ширин бүсатында
Јусиф бу аһыл вахтында
Истөр сизлө көзө гызлар.

29 мај 1956.

ЈАНА ДУР

Пәнчөрөдөн бахан көзөл
Чанымы алдын јана дур,
Јардан јаралы көнлүмү
Атөшө салдын јана дур,

Һәр көзөлдө бир ејиб вар,
Сөһв едиб дејән аталар,
Көлиб сөндө тапса онлар,
Де ешгө далдын јана дур.

Мөни мөчбур етдин нијә,
Јек күнөши ду билмөјө,
Бири галхды сөһр етмөјө,
Јөрдө сән галдын јана дур.

Ал јанаглы ләби ширин,
Бу сөһбөтө нәди фикрин,
Инан Јусиф билөр гөдрин,
Демө гочалдын јана дур.

Сарыјагуб кәнди, 1959 гышы.

ЖЕЛЛИ

Елләрин көзәл јајлағы
Пәришанды һалын, Желли.
Көјчәнин адлы булағы
Дәјишиб хәјалын, Желли

Сәни јајда арзулајан,
Пајыз фәсли олду мейман.
Говуб төкүб кәндә думан,
Јохду чаһ-чәләлын, Желли

Бу күн сәндә мәскән салдыг,
Баһар фәслиндән дә артыг,
Кечмишиндән сораг алдыг
Кәсиб гејли-галын, Желли

Солуб вәфасыз күлләрин,
Көчүб кедебди елләрин.
Јусиф кими бүлбүлләрин
Сорушур әһвалын, Желли.

Хәлил, Гајтаран, Јусиф. 1952 сентјабр.

Әли Гурбановун мәктубуна чаваб

АҒЛАДЫ

Охудум мәктубун, ај Әли гардаш,
Баһарым дил деди, јазым ағлады
Чох чалышдым тох сахлајам өзүмү,
үрәк мәчбур етди көзүм ағлады

Тәсәлли верирсән һаны дүнјада,
Мәрһумларын вармы саны дүнјада,
Илк дөфә вәфасыз фани дүнјада,
Бачым налә чәкди, гызым ағлады

Мирас гојур өвладына анасы,
Јусиф бу гүссәни, кәдәри, јасы,
Елә бил дүјмушду тахта парчасы,
Тохунчаг симинә, сазым ағлады.

24 апрел 1967.

ЈАДЫМА ДҮШДҮ

Јенә чоша кәлди гәлбимин тары,
Гоһумум, гардашым јадыма дүшдү.
Халам, халам оғлу, халам гызлары,
Гүрбәт елдә бачым јадыма дүшдү.

Унутмаг олармы Көјчәдә јазы,
Топлаша башына кәлини гызы,
Бөјүк ев дамында чалардыг сазы,
Чаванлыг јолдашым јадыма дүшдү

Ајрылыг артырыб бу дәрди, сәри,
Гоһумун гоһумдан јохду хәбәри,
Биз ки јад олмушуг о күндән бәри,
Јусифәм сирдашым јадыма дүшдү.

Славјанка-Муса, 1961-чи ил.

ДУШҮБДҮ

Көрдүнмү Мәчнуну дағлар гојнунда
Јазыг Лејли дејә нә һала дүшдү
Бичарә Лејли дә гәм отағында
О да Мәчнун дејә хәјала дүшдү

Кәрәм Әсли үчүн кечди чанындан
Әсли Кәрәм дејин чыхды јолундан
Залым кешиш тутду онун голундан
Баш алыб маһалдан маһала дүшдү

Фәрһад Ширин дејин дағлары дәлди
Ширин дә Фәрһадын јанына кәлди
Хәјјам бу дөврана бахды да күлдү
Јусифин әлиндән пијалә дүшдү.

ЧЫХЫБДЫР

Залым гызы нијә мәнә гәсд етдин
Галхыб һәрарәтим јүзә чыхыбдыр
Әглим кедиб, һуш башымдан јајыныб
Дәрдим далға вуруб дизә чыхыбдыр.

Дурушу маралды, бахышы чејран
Ганрылыб баханда овлајыр инсан
Әрмаған кәтирмиш гарлы дағлардан
Көлләрдә сонадыр үзә чыхыбдыр.

Мәст едир Јусифи Әнбәри мујун
Шөһрәти зијнәти сәнсэн бу тојун
Чилвөләнән Мөһтабана ад гојун
Әввәлки ај дејил, тәзә чыхыбдыр.

Гарагојун кәнди, 31 декабр 1959.

ОНДАН АЈРЫЛ

Ај бимүрвәт мәни дилә кәтирдин
Хәстәјәм јаныма кәл ондан ајрыл
Бәлкә тәбибимсән, дәрман јетирдин
Бу пүнһан дәрдами бил, ондан ајрыл.

Синәм јолун олсун, өзүм дә гулун,
Сахласан нөкәрин, сатсан да пулун,
Ләбләри ләбимдә, бојнумда голун,
Ахан көз јашымы сил ондан ајрыл.

Мән сәни севдијим хејли заманды
Фиргәтиндән чисмим алышды јанды
Демирсәнми бу Јусифди, чаванды
Кедирсән көз-көзә күл ондан ајрыл.

1947-чи илин пајызы

ИНЧИМӘСИН

Һәр заман өнүмдән кечән бәхтәвәр
Аста чөвлан ејлә јол инчимәсин
Даньша билмирсән ишарә ејлә
Кәлин баша дүшүб дул инчимәсин

Јохса инчимисән алакөз, мөндән,
Она көрә кизләнирсән көзүмдән
Бир бусә истәрәм о күл үзүндән,
Елә көтүрәрәм хал инчимәсин

Јадына дүшмәсин узаг дијарын
Тәрк етмә өзкәјә о күл нүбарын
Сән мәним севкилим, мән сәнин јарын
Сәчдә гыл Јусифә гол инчимәсин

1948-чи ил 20 мај

КӨНДӘР

Јолун көзләмәкдән зәлили зарам,
Өлүрәм дәрманын варса да көндәр
Дејирләр туршуду, иштаһ ачанды,
Дәр синән үстүндән нарсада көндәр

Де нијә сусубду туту дилләрин,
Тез јетир башыма сәрин әлләрин,
Јадыма дүшүбдү ширин ләбләрин,
тәбиб додағындан барсада көндәр.

Һәсрәтиндән Мәчнун кими кәзәрәм,
Санки сән Әслисән мән дә Кәрәмәм
Јусифәм, гәмкешәм алышыр синәм,
Сөндүр өз әлинлә гарсада көндәр.

1948-чи ил, Мәзрә кәнди

ГОЧАЛМАЗ

Јахшы јаман өмүр сүрөн гочалар
Әһли дил севкиси олан гочалмаз
Дүшсә дә гүрбәтин узаг күнчүнә
Јүз дәрди бәлаја далан гочалмаз.

Назик бармаг, назик додаг, зәриф тел,
Мина кәрдән, алма јанаг, инчә бел,
Ғилал гашлы, ох кирпикли, ширин дил
Вар бизим кәнддә дә филан гочалмаз.

Јеришинин мисли јохду чаһанда,
Бахышынын ләзәти вар дәһанда,
Јусиф дејәр өмүр күнүн сајанда,
Бунунла бирликдә галан гочалмаз.

1956-чи ил

ТАЛАН ҒА ДЕЈИЛ

Ғәсрәтиндән диванә, сәр кәзирәм,
Өзүндә көрүрсән јалан һа дејил,
Бир бусә истәрәм өпәм динчәләм,
Додағым үзүндә галан һа дејил.

Дедим ичазә вер ојнадым нары,
Шамама мисаллы о јеткин бары,
Дедин, зәһмәт чәкмә вар саһибкары
Ғәр өлдүм дејәнә талан һа дејил.

Дедим сән вичданын кәлкинән јола
Деди ач голларын бојнума дола
Дедим ки, ләбләрин бәләниб бала
Јусиф өпмәјиннән дојан һа дејил

1952-чи ил

ЈЕТИШМИР

Јазырам, позурам ешиг хэвэсијлэ
Ҳејиф бирчэ кэлмэ јара јетишмир,
Бүлбүлтэк авазым симли саз илэ
Баһар фэсли Жүлүзара јетишмир.

Гэлбим фэрјад едир дағы доланыр,
Көнлүм Көрөм кими чартачарт јаныр,
Залым гызы сөрин-сөрин бојланыр
Елэ бил ки бэхтөвөрэ јетишмир.

Јусиф чох дүшүндүн эллини, мини,
Әфсанэ кечирдин фэнада сани,
Жүл анлајыр бүлбүлүнүн дәрдини,
Әкәр јетсә едәр чарә, јетишмир.

1949-чу ил октјабр

Е'ТИБАРСЫЗ

Әзәлдән сән дејиб сән данышардын
Нә олду динмирсән ај е'тибарсыз,
Каһ мөндән күсәрдин каһ барышардын,
Инди јан кедирсән ај е'тибарсыз.

Ҳәсрәтин чөкмөкдән чана дојмушам,
Ширин чаным јар јолунда гојмушам,
Бахышындан фикирини дујмушам,
Өзкәсин күдүрсән ај е'тибарсыз.

Сәнки, өз сиррини мәнә дејибсән,
Илләр боју данышыбсан, күлүбсән,
Инди дә Јусифи јад ејләјибсән,
Жөр кимнән кәзирсән ај е'тибарсыз.

1956-чы ил мај

ЧӨЛ ЧЕЈРАНЫНЫ

Әлләри гурумуш ај нашы сәјјад
Еләми вурарлар чөл чејраныны
Шама һәсрәт галан пәрванә кими,
Одамы галарлар чөл чејраныны

Нәдәндир илаһи дүшүнмүр дәрин,
Зәркәрә кәндәрмир бол симу-зәрин.
Һәрифсән билмирсән сән онун гәдрин,
Торама саларлар чөл чејраныны.

Јусиф гојма күл үстүнә сар гонар,
Дезәммәз әндәлиб алышыб јанар.
Билмирсәнми маһир овчу оланлар,
Әлиндән аларлар чөл чејраныны.

1954-чү ил

НЕЧӘДИ

Башына дөндүјүм әһли дил гасид,
Сөјлә көрүм сизин елләр нечәди
Һәсрәтиндән диванә сәр олдуғум
Гүрбәт елдә ширин дилләр нечәди

Учурмушам әлдән бир түләк тәрлан,
Јүз ил дә доланса кәсмәрәм күман.
Бүлбүлү унудуб сара гошулан
Хар ичиндә битән күлләр нечәди

Мәни Мәчнун едән гашлары каман,
Јусифин дәрдинә едәрми дәрман.
Чин-чин олуб кәрдәнинә доланан,
Гыврым-гыврым шана телләр нечәди.

1956-чы ил 26 август

ОЛАРМЫ

Ала көзлүм бир сөзүм вар сирр иди,
Чүр'өт едиб ашкар демек олармы.
Илләр боју кизлөтдијин чамалы,
Бағышлајын бу күн көрмөк олармы.

Мөнки алмамышам чаһанда камы
Көз үстө сахларам белә мейманы,
Синән үстө јеткин тәр шамаманы
Бир пүнһан отагда дәрмөк олармы

Сәнубәр дүшүнмә мән гочалмышам
Сәнин һәсрәтиндән дәрде далмышам
Сирри олан сөзүм будур вәссалам
Мүхтәсәри сәни севмөк олармы

*Чахырлы көзәли Сәнубәр,
1956-чы ил, 20 нојабр*

СӘНИН

А бивәфа нејләмишәм күсүбсән
Өз пислијин галар өзүнә сәнин
Көһнә јолдан кет, кәлини кәсибсән,
Мән дә көрүнмүрәм көзүнә сәнин

Һеч билмирәм бу тез төвлик нәдәнди
Бир сөздү, демәмиш оларам инди
Даһа тә'рифләрәм сән олан кәнди,
Индән сонра мәнә сөзүн нә сәнин

Адәт будур ашиг умар көзәлдән,
Барышмасан әлим үзәрәм әлдән.
Бу хасиј јәтдә билсә иди өзәлдән,
Јусиф аддамазды изинә сәнин.

1966-чы ил, мај

БӘХТИМ

Бир сәфа сүрмәдим фани дүнјада,
Чыхартмадын мәни бир јана бәхтим.
Дәрдами артырдын һәддән зијада
Салыбсан гәлбими күмана бәхтим

Қаһдан учалырсан мави көјләрә,
Қаһдан гәмкин-гәмкин енирсән јерә.
Қаһдан чатдырсан да чү'зи хејирә,
Қаһдан да чапырсан зијана бәхтим.

Қаһдан гејли-галлар, чатыр даваја
Қаһдан да Јусифи салыр чәфаја
Қаһдан јетишмирсән һаја,һараја,
Қаһдан да бач вермир, султана бәхтим.

1944 пајыз

НӘДӘНДИР АЈ ГЫЗ

Сән мәни көрәндә белә бахмаздын,
Лагејид бахмағын нәдәндир, ај гыз.
Ҳөрмәтлә иззәтлә гуллуг едәрдин,
Қизләниб гачмағын нәдәндир, ај гыз.

Бу күн нијә тәклиф олду өзкәјә,
Фырланырсан она чан дејә-дејә.
Анламырам јанымдакы кәдәјә,
Сүзүлүб ахмағын нәдәндир, ај гыз.

Нә данышдын ишин дарда галанда,
Икиүзлүсән бачарырсан јалан да.
Бир сән, бир мән, јерин хәлвәт оlanda,
Өзүндән басмағын нәдәндир, ај гыз.

1954-чү илин пајызы

ӨЛЛӘМ

Бир бахчада ики нара ашигәм,
Дәрсәм өлдүрәлләр, дәрмәсәм өлләм.
Лејли наһар өрпәјинин алтындан
Жөрсәм өлдүрәлләр, көрмәсәм өлләм.

Бир ишарә анламышам сөзүндән,
Көнүл бусә истәр о күл үзүндән.
Баһар лејсаны тәк төкүр көзүндән,
Силсәм өлдүрәлләр, силмәсәм өлләм.

Јусифин јетишиб һәддинә сини
Күнү-күндән артыр сөһбәти, үнү,
Ачылмыш гөнчәнин солан дәрдини,
Билсәм өлдүрәлләр, билмәсәм өлләм.

ДАҒЛАР

Жәлди баһар фәсли чар олду селләр,
Мејл едир синәнә меһманын дағлар.
Јајлаг һәсрәтијлә јеријир елләр,
Жөрүб сорушурлар әһвалын дағлар.

Де нәдәнди јашыл башын гаралы,
Ачылмамыш күл нәркизин саралы.
Елләрин гојнундан дүшүб аралы,
О, елсиз, обасыз нә һалын дағлар.

Чохунун аранда гојдун евини,
Бүркү вурур, гәмкин гәлби дөјүнү
Чида салдын Хәлил илә Сөјүнү
Белә камил олмаз иманын дағлар.

Телли Һәсән һәсрәт галды јајлаға
Бәһрәм тәк нәһәнки салдын сораға
Һеч ким дөзмәз белә дөрдә, фәраға
Кәсибсән Јусифдән күманын дағлар.

*1957-чи илин 26 ијунундан 5 ијулуна кими
ашағыдакы дағтары кәзмишәм*

ЈАЗАРДЫМ

Мән дә шаирләр тәк јаза билсәјдим,
Кәздијим јерләри кениш јазардым.
Кәлбәчәр, Алхаслы, Баш Гарачанлы
Ағчагыз елләри кениш јазардым.

Истису, Сејидләр гатарлы дағлар,
Гарабағ мәскәни кезәл јајлағлар.
Һәр дашын дибиндән ахан булағлар,
Даш гован селләри кениш јазардым.

Дәлидағ синәмә чәкмәдинми дағ,
Кечән ил Вурғун да олмушду гонағ.
Истәрди гајытмағ олмады анчағ,
Кәл дејән дилләри кениш јазардым.

Јусиф ,дајан Истисујун гашында,
То-бајрамды, кәлин гаја дашында.
Гарахачда, Чобан булаг башында,
Түрфә кезәлләри кениш јазардым.

*1957-чи ил 4 ијул. Галдығым
Хындырыстан обасынын гыса
тәсвири*

КӨРМҮШӘМ

Сизә дејим Хындырыстан обасын,
Бу ил кедиб һәр әһвалын көрмүшәм.
Тапмағ олмур дәрдрәнин чарәсин,
Она көрә гејли-галлы көрмүшәм

Мөһсүм гүррәләнир, басыр өзүндән,
Гылынчбурун Зәһра күлүр кезүндән.
Ачлығ јағыр, кар Шүкүрүн үзүндән
Лала арвады чох заваллы көрмүшәм

Гасым ағсағалды пис демәк олмаз,
Сөјдүмалы мә'рифәтдән анламаз.
Нарышнан Шамы да бунлардан галмаз,
Көк Лаланы чох санбаллы көрмүшәм.

Зибәр јетим гызды бир узун һоғгар,
Икидсән Зәрвәнин фе'линдән гуртар.
Фирузә әл алтдан обаны гатар,
Гыздары да бу минваллы көрмүшәм.

Гарабагдан дага тәшриф кәтириб,
Чичәк мә'рифәтдән пајын көтүрүб.
Јусиф дә сөзләрин сона јетириб,
Дејир дагы, бу чәлаллы көрмүшәм.

ДӘЈМӘ

Әли дуададыр, инсан оғлунун,
Фәләк, гочаја дәј, чавана дәјмә.
Әдаләтнән ара јахшы јаманы,
Ганмазы баша сал ганана дәјмә.

Зәлили-зар етмә күнаһсызлары,
Көзү јолда гојма интизарлары.
Накам апармајнан оғлан гызлары,
Ешг оду ширинди јанана дәјмә.

О көрпү ки, дурур ел кечәсиди,
Чаван да гочалыб, бил кечәсиди.
Атанын ананын о бирчәсиди,
Јурдуна варисди сән она дәјмә.

Сахла гыз кәлини апар гарыны,
Гој бағ салсын, һамы көрсүн барыны.
Тачсыз гојмакинән көј гушларыны,
Сары хәзана јаз тәрлана дәјмә.

Јусифәм әллијә чаван дејирәм,
Алтмыша, јетмишә һејфсләнирәм.
Сәксәндән јухары гоча билирәм,
Сәксәндән ашағы инсана дәјмә.

20.09.1970

КӨРҮМ

Истәҗирәм шәһәр көзәлләрини,
Сәһәр јухусундн дурмамыш көрүм.
Тәбии көркәмин һәсрәтиндәҗәм,
Әнлији киршаны вурмамыш көрүм.

Гашлары гүдрәтдән сүрмәләнмәмиш,
Кирпикләр нештәртәк ијнәләнмәмиш.
Зүлфләри габаға дүјмәләнмәмиш,
Кәлләсиндә кәллә бурмамыш көрүм.

Жүнәш вурар, јағыш дөјәр, јел әсәр,
Сү'ни көзәллик дә солар сәрәасәр.
Јусиф дејәр сөзләрини мүхтәсәр,
Әлли ики әндазә гурмамыш көрүм.

1972-чи ил 30 мај

МОЛЛАЛАР

Мәчлисдә һарај салыр,
Араны гатан моллалар.

Өзкәсини тәнгид едир,
Әввәлчә чатан моллалар.

Нә хәбәрсә ешидибләр,
Далдада јатан моллалар.

Тәзә форма кејинибләр,
Мамлы-матан моллалар.

Гарышдырыб әрәб, фарсы,
Билмирәм нә дил охујур.

Утанмадан күл сөзүнү,
Чәсарәтлә күл охујур.

Мә'на мәзмун гарышдырыб,
Дүлдүлү бүлбүл охујур.

Дүз ола әјри ола,
Дирәнмир дил-дил охујур.

Һәгигәтдән мооз ејләјир,
Вичданын сатан моллалар.

Меј мәчлисин тәрк ејләјиб,

Тәсбег алыб намаз гылыр.

Үзүнү чевириб чәнуба,
Жаһ чох гылыр, жаһ аз гылыр.

Јусиф дејәр анламыр ки,
Дәрин гылыр, дајаз гылыр.

Наһарыны кизлин едир,
Кәм оруч тутан моллалар.

ОЛУБДУ

Икиүзлүлүк даһа кечиб вәрдишә
Инди чохүзлүлүк мода олубду
Ҥагсызлыг бөјүјүб балу-пәр ачыб
Ҥәгигәт кичилиб ада олубду

Әјри вуруб јерин једди гатындан
Доғруну ендириб сәмәнд атындан
Чәрхи зәманәнин учубатындан
Јалан атлы, дүз пијадә олубду

Вичдан белә чәкир, дөвран да елә
Сусубду әдаләт бир кәлмир дилә
Гараја дејирик ағ, билә-билә
Дүз доланмаг гәһри-гәда олубду

Алими мат гојур, һижлә, фырылдаг,
Јусифә һөкм едир дүнәнки јалтаг
Нашыја һај верир савадсыз мајмаг
Нә олубса ол устада олубду

СҮЛҮ ВӘ МҮҢАРИБӘ

(Устаднамә)

Сүлһ

Аләмин арзусу, илк дүшүнчәси
Милјонларын сәси мән дејиләмми
Халгларын дилиндә чар ејләдији
Севимли чүмләси мән дејиләмми

Мүһарибә

Аләми титрәдән топун түфәнкин
О дәһшәтли сәси мән дејиләмми
Дүнјаны јенидән бөлмәк истәјән
Залымларын бәһси мән дејиләмми

Сүлһ

Күлүјәм әбәди солмајан бағын
Поладдан мөһкәмди гырылмаз тағым
Јеничә дил ачан көрпә ушағын
Әзәлки кәлмәси мән дејиләмми

Мүһарибә

Бир шаһмар илантәк пусгуда јатан
Инсан һәјатыны доллара сатан
Вәтән өвладынын јасыны тутан
Ананын наләси мән дејиләмми

Сүлһ

Һаггын, әдаләтин, бу кен дүңјанын
Јүксәлдәрәм әршә шөһрәтин, шанын

Елмин, мәдәнијәтин, бу техниканын
Ән јүксәк зирвәси мән дејиләмми

Мүһарибә

Һәр чүр харабалыг аһу-зар севән
Чахнашма јолијлә мәнфәәт күдән
Атәшлә ојнајыб силаһла кәзән
Һитлерин вариси мән дејиләмми

Сүлһ

Сәни арзулајан кимди дүнјада
Беш-он капиталисди јелкәнтәк о да
Океан сыхышдырыр галыб ортада
Далғанын зәрбәси мән дејиләмми

Мүһарибә

Дүнјаја салмышам јенә вәлвәлә
Әрәб өлкәләрин демирәм һәлә
Ја сән, ја мән, көрәк ким галиб кәлә
Дипломат һижләси мән дејиләмми

Сүлһ

Авропа, Асија чоҳдан ајылыб
Сәадәтим Африкаја јајылыб
Тәмәл дашым Америкаја гојулуб
Јусифин еллиси мән дејиләмми

ИЧЭНДЭ

Дунја мөнө чөन्नөт багы көрүнүр
Мөчлислөрдө бала-бала ичөндө
Отурмарам жарымчыгың жанында
Сарсаглажыр бир пијалө ичөндө

Пулсуз араг вур ки, кәлир хошума
Жарым литир исти верир башыма
Тез тө'сир ејлөјир нијө гоншума
Мөн кәлирөм төзө һала ичөндө

Мөрдлөширөм әмликлөри сојурам
Сөхавөтдө Һатәми мат гојурам
Доғрунун үстүндөн јалан гурурам
Тез дүшүрөм көч хөјала ичөндө

Ојнамагда мејданы төк алырам
Чых десәләр бир вөлвөлө салырам
Ајыланда маты-мәәтәл галырам
Нијө дүшдүм галмагала ичөндө

Һарда мөчлис варса орда һазырам
Бир жарым вуран төк ағлым азырам
Говсалар бајырда сөккиз јазырам
Јеријирөм дала-дала ичөндө

Ушаглар гысганыр горхунч үзүмдөн
Арвад фүрсөт тапыб гачыр көзүмдөн
Кимин нө һөдди вар чыха сөзүмдөн
Һај салырам, бу маһала ичөндө.

Кәл сән ешит бу Јусифин сөзүнү
Јад сүфрөјө дикмөјинән көзүнү
Утан дост-танышдан сахла өзүнү
Пүнһан јөрдө чөк, далдала ичөндө.

ДУРМА КЭЛ

Елләрин нәвәси өз бабасына
Нәвазишлә гуллуг едәр дурма кәл
Баба нәвәсини басыб бағрына
Ширин-ширин нағыл сөйләр, дурма кәл

Нәнә ону тәклиф едәр јемәјә
Нәвә истәр бир бәһанә демәјә
Күндә јүз јол јанағындан өпмәјә
Кәһ галдырар, кәһ ендирәр, дурма кәл

Әзәлдән дүз дејиб ата-бабалар
Өвладын әзизи нәвәләр олар
Сән Кәнчәдә, мән Көјчәдә интизар
Билмирсәнми баба нејләр, дурма кәл

КӨР

Әкәр вахтын варса баһарда достум
Кәл Көјчә елинин јажласыны көр
Биллур булагларда әли сәһәнкли
Мәчнунун алакөз Лејлисини көр

Сәһәр чағы чәк балағы дизинә
Кәз чәмәндә әтир вурсун үзүнә
Аста јери диггәт јетир изинә
Төкмәсин күл-чичәк жаләсини көр

Тәбиәтин мәрһәмәти бизәди
Јусиф мејлин јажлағады, дүзәди
Гүзејдә бәнөвшә тәрди, тәзәди
Күнејин баш ачан лаләсини көр

1982-чи ил ијун, Ирәван

ЧАҒЫРЫН МӘНИ

Истәрәм а достлар тоја, нишана
Шән мағар гурмаға чағырын мәни
Әзиз гонаглара, гоншу, гонума
Хидмәтә дурмаға чағырын мәни

Сәадәт арзумду дејим әзәлдән
Хош кечсин илиниз о кечән илдән
Белә мәчлис гурун сиз һәрдән-һәрдән
Чалыб охумаға чағырын мәни

Јоллар бағлы олса ачар кәләрәм
Гушдан ганад алыб учар кәләрәм
Јусифәм пијада гачар кәләрәм
Арана, јајлаға чағырын мәни

ДАҒЫЛДЫ

1988-чи ил 11 декабр саат 22⁰⁰

Сәксән сәккиз чох бәдуғур ил олду
Көјчәли көјчәдән јаман дағылды
Гапылар бағланды, чыраглар сөндү
Малы-мүлкү олду талан дағылды

Тәнһа галды Әләскәрин мөзары
Гәддим әјди ата-ана гүбары
Силинмәз көнлүмдән ел интизары
Галмады Вәтәндә инсан дағылды

Ашыг гардаш ејлә дилин әзбәри
Ғичран Кәрәмијлә оху сөзләри
Ағлар галды елләримин көзләри
Де Көјчәдә гопду туфан дағылды

Кимә галды дурна көзлү булаглар
Гарыш-гарыш кәздијимиз торпаглар
Боранда човғунда көрпә ушаглар
Јарандығына олду пешман дағылды

Ким билир өвлады ачдымы, тохду
Атанын баладан хәбәри јохду
Дүзүлүб јоллара јорулан чохду
Бирлијинә јохду күман дағылды

Чалмалы даг дәрдимизи биләрми
Шиш Пиләкән бу дөвранә күләрми
Көјчә көлү гәм-кәдәри силәрми
Дәли Гошгар чәкди аман дағылды

Бәхти тәрәггидән енди Көјчәнин
Дөндү дөнәркәси, дөндү Көјчәнин
Бағланды бәрәси, бәнди Көјчәнин
Кечә-күндүз ашкар-пүнһан дағылды

Јусифин алтмышә чатанда јашы
Дидәркин чағырды гардаш-гардашы
Бир гуруп ермәни надүрүст-нашы
Гатды аралығы шејтан дағылды

ҮРӘЈИМДӘДИ

Дост-таныш јанында үзүм күлсә дә,
Вәтәнин һәсрәти үрәјимдәди.
Гачгын, көчкүн, дидәркинләр сөзүнүн,
Нискили, мөһнәти үрәјимдәди.

Дәниз боју дөврә вуран дағларын,
Сәрин булагларын, көј јајлагларын,
Һәвәслә салынан тәзә бағларын,
Зәһмәти, зилләти үрәјимдәди.

Мәскәниди нәсилимин, сојумун,
Бәзәјиди мәчлисимин, тојумун,
Низами јурдунда достун гоһумун,
Јусифәм һөрмәти үрәјимдәди.

ИЛЛӘР ДҮШДҮ ЈАДЫМА

Хәстә Бајрамәлијә һәср олунур

Китабларда шәкилини көрөндә
Сазлы-сөлү илләр дүшдү јадыма
Јај кирөндә көчдүјүмүз јајлаға
Һајлы-күјлү елләр дүшдү јадыма

Күнејдә көбөләк, гүзејдә лилпар
Буругда Даш чобан, Чалмалыда гар
Сунурда гајнашан ајна булаглар
Јурд јериндә көлләр дүшдү јадыма

Бајрамәли бој атдығы Көјчәдә
Нөләр јазыб јаратдығы Көјчәдә
Јусиф әлин узатдығы Көјчәдә
Билирсәнми кимләр дүшдү јадыма

ХӘБӘР КӘТИР

*Уч ај гартал, сәнә јохду гадаға
Кет бизим елләрдән бир хәбәр кәтир
Сејр елә Көјчәни башдан ајаға
Өзүн көзләринлә көр хәбәр кәтир.*

*Ахтар Әләскәри мәрһәмәт илә
Бу чархы дөврандан шикајәт ејлә
Мүгәддәс јерләри зијарәт ејлә
Друрму Дашкәнддә пир хәбәр кәтир*

*Јусифәм, Вәтәнин фәрағындајам
О елин, обанын сорағындајам
Атамын мөзары марағындајам
Долан күмбәзинә, кир хәбәр кәтир*

КӨЈЧӨ

Шө'нинә лаф дејиб сәһв ејләмишәм
Инди нәзәримдә чаһансан Көјчө
Мән сәни мүгәддәс гиблә билирәм
Әкәр сөзләримә инансан Көјчө

Чешмәләрин һәзин-һәзин чағлајыр
Чағладыгча көнлүмүзү дағлајыр
Һәсрәтиндән чисми-чаным ағрыјыр
Хәстәјәм дәрдимә дәрмансан Көјчө

Хәјалән дағлардан ашыб кедирәм
Санмырам дүшмәндән гачыб кедирәм
Јусифәм јолуму чашыб кедирәм
Кечәләр гәлбимә меймансан Көјчө.

КӨРҮНДҮ

Елдар мүәллим мәни гәмдән ајырдын
Ачдын хәритәдә Көјчө көрүндү
Шаһдағ илә Дикпиләкән арасы
Көзүмүн өнүндә Көјчө көрүндү

Ормана бәләнмиш вүгарлы дағлар
Гыз кәлин сораглы ајна булаглар
Саһибсиз зәмиләр, елсиз јајлаглар
Елә бил гојублар динчә көрүндү

Јусиф чәкир кәдәр јүклү дашығы
Би дә көрәчәкми ел јарашығы
Көјчәнин гочаман устад ашығы
Мүсејиб мејданда тәкчә көрүндү.

КӨРҮШӘК

Ачмады көнлүмү кәдәрли көрүш
Арзум будур Кәлбәчәрдә көрүшәк.
Гошдашдан адлајаг Гарачанлыја
Аллы-күллү чәмәнзарда көрүшәк.

Кешдәјин дүзүндә мәчлис гурулсун,
Бәһман десин, Гәмкеш чалыб јорулсун,
Төртөрә төкүлән чајлар дурулсун,
Дејәк-күлөк, дөнүб бир дә көрүшәк.

Истисудан чыхаг Ала көлләрә,
Салам верәк тәзә дүшән елләрә,
Сон гојулсун бу гавғалы илләрә,
Ел јајлағы Сарыјердә көрүшәк.

Ешидәк Шәмширин һарај сәсини,
Зијарәт ејләјәк мәгбәрәсини,
Ашаг Муrow дағын тик зирвәсини
Ағдавандан бир аз бәрдә көрүшәк

Әјри гардан енәк Көјчә дүзүнә,
Нәғмә дејәк Әләскәрин сөзүнә,
Таләһ күлсүн Јусифинин үзүнә,
Дүчар олсун дүшмән дәрдә, көрүшәк.

ДАҒЛАР

Биз ки, сәндән дој мамышдыг
Биздән нијә дојдун дағлар
Төрк еләдин елләрини
Көзү јолда гојдун дағлар

Ахмасын чешмән гурусун
Отун јансын, күлүн солсун
Абадлығын виран олсун
Сән ки, јада ујдун дағлар

Јусиф кими ағламадын
Боран, човғун чағламадын
Кәдикләри бағламадын
Күнаһыны сојдун дағлар

ХЭБИСЛИК ДҮШМЭНИН МАЈАСЫНДАДЫ

Галдырын Гошгарын башына мөни,
Ничатым дағларын сәфасындады.
Гој дөјсин синәмә Көјчә күләји,
Дөрманым Көјчәнин һавасындады.

Бөлкә ордан Көјчә көлү көрүнә,
Гонур дағы ағ думана бүрүнә.
Сөчдә гылым хан Кејтинин пиринә,
Изим Чалмалынын таласындады.

Бир мисалды дөрдсиз ашыг ағламаз,
Көңлүм кәдәрлиди, чошуб чағламаз.
Јүз мөлһәмлә јарам мөлһәм бағламаз,
Гајсағы Вөтәнин лаласындады.

Һәсрәт галдым, өмүр кечди јарыдан,
Јусиф билмир нә дүшүнүр јарадан.
Чых демөклә донуз чыхмыр дарыдан,
Хәбислик дүшмәнин мајасындады.

НЕЈНИМ

Ај гыз о сүзкүн бахышын,
Мөни ода салыр нејним.
Марал кими салланышын,
Ашкар чаным алыр, нејним.

Мән сәни һәмдәм сананда,
Атәшин јанды чанымда,
Аманатын вар јанымда,
Илләрлә галыр нејним.

Сәнсән ешг бағынын күлү
Јусифди онун бүлбүлү
Вә'дә верибсән бир или,
Әһд пејман јаныр, нејним.

1947

ҒАҒЫФ

Жанағындан бусә умур нәфисим
Версән әһсан дејим ,вермәсән һајыф
Бәлкә мәним мүшкүл дәрдим биләсән
Билсән әһсан дејим билмәсән һајыф.

Охшајырсан баһар фәсли күләсән
Арифсәнсә мәгсәдими биләсән
Көнлүм истәр бир шөвг илә күләсән
Күлсән әһсан дејим ,күлмәсән һајыф.

Охујуб әлиф беј чатдын синә сән
Бүллур бухаглысан ,бәјаз синәсән
Јусифин көнлүндән гәһри силәсән
Силсән әһсан дејим силмәсән һајыф.

1947

ТӘҒЛӘ

Кәздим Гарабағы ,дағы,араны
Кәзәл јерди о Тәһләнин јајлағы
Ғәјалыды гыз-кәлини пираны
Бу ел оба әзиз тутур гонағы.

Дәли дағнан о Бағырсаг чатылыр
Чај чешмәси Исти суда гатылыр
Таталлар чајындан јоллар ачылыр
Сарымсаглы Кечәл дағын габағы.

Јусиф, сәндә Гарар хачдан ашанда
Бәлкә набәләдсән јолу чашанда
Ағ сүрүләр көј тәпәнин башында
Көрсәнәчәк Чәфәргуллар булағы.

1951

КӨРДҮМ

Баһарын хош вахты сејрә чыхаркән
Шорча дағларыны лаләзар көрдүм
Чәннәти әладә бағы беһишдә
Елә бил гурулу бир базар көрдүм.

Әчәб кәдим мән бу баһар чағында
Чар олур чешмәләр солу сағында
Сүсәнли сүнбүллү Кејти дағында
Тәкчә бәнөвшәни ихтијр көрдүм.

Јусифәм вурулдум бир ала көзә
Јашылбаш өрдәкди көлләрдә үзә
Ишарә ејләди кәләрсән бизә
Ајрылдыг бахышда интизар көрдүм.

1955

КӘЛМИШӘМ

Башына дөндүјүм көзәлләр хасы
Узаг јолдан сәни дејиб кәлмишәм
Силкинән көнлүмүн галмасын пасы
О маһ чамалыны севиб кәлмишәм

Мәчнун хәјаллыјам Лејли кәзирәм
Човғуна, борана, гара дөзүрәм
Гәввазыјам ләл ахтарыб үзүрәм
Ғәсрәтин гәддими әјиб кәлмишәм.

Сән Јусифин чанын ода јахырсан
Каһ наз едиб, каһ сүзүлүб ахырсан
Бир де көрүм нијә јоргун бахырсан
Јохса хәтиринә дәјиб кәлмишәм.

1950

ШАҲЫ МƏРДАН

Ҳүсејин атланды Језидə гаршы,
Сəн јетиш имдада, ја Шаһы Мəрдан.
Ал гана бојанды Кəрбəла дашы
Сəн јетиш имдада, ја Шаһы Мəрдан.

Бир адын Əлиди, бири Гəзəнфəр,
Бир адын Гəшəтшəм, бири дə Һејдəр.
Ибн Зијад мə'лун чəкибди сəфлəр,
Сəн јетиш имдада, ја Шаһы Мəрдан.

Лəнəтуллаһ лəин Језиди пəлид
Ган ичəн Шүмрүнү ејлəди тə'кид
Бир əлдə Зүлфүгар, бир əлдə Əмуд
Сəн јетиш имдада ја Шаһы Мəрдан

Һəкм ејлəди Шүмр, тəбил чалынды
Нов чаванын дəрд бир јаны алынды
Əли Əкбəр рүкабындан салынды
Сəн јетиш имдада ја Шаһы Мəрдан

14јашлы Гасым əвлады имам
Ана фəрјад етди :мəрд дајан балам
Мəғлуб олмајачаг чаһанда ислам
Сəн јетиш имдада ја Шаһы Мəрдан

Бимар Зејналабдин əһли əјалла
Куфəјə үз тутду əзаблы јолла
Јусиф əһли бејтə үз верди бəла
Сəн јетиш имдада ја Шаһы Мəрдан

1943

АЈ ГЫЗ

Нитгин нијә тутулубду
Лал олуб дилләрин ај гыз
Сәнә диванмы тутарлар
Ешитсә елләрин ај гыз.

Әкәр дүшсән кәч хәјала
Сәни салар өзкә һала
Чамалын јаддан далдала
Зај олар күнләрин, ај гыз.

Бачын кәләндә јанына
Вәлвәлә салды чанына
Кедәр дејәлләр анана
О фитнә фелләрин ај гыз.

Сәнсән кәлләрин сонасы
Һаны әлинин һәнасы
Јохдumu зүлфүн шанасы
Пәришан телләрин ај гыз.

Инчиди Јусиф өзүндән
Вермәдин бусә үзүндән
Төкүрсән нијә көзүндән
Чар олуб селләрин ај гыз.

1947

ГАРЫН ЈЕРИ ЗИРВӘСИДИ ДАҒЛАРЫН

Јазын сон ајында гар јаған танры,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.
Бир рәһмин кәләјди дүзләрә бары,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.

Чыхмыр дөвләт боран тутуб јоллары,
Алан јохду кимә сатаг маллары,
Сәс кәтүрүб товлалары дамлары,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.

Јазын күлшән чағы јағдырырсан гар,
Кәјчәнин дүзүнү бизә етдин дар,
Зәмиләр тәзәчә кәтирмишди бар,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.

Зимистанда гардан хәләт бичирдин,
Үч ај гышы сән мұлајим кечирдин,
Гар бораны јаз ајына кәчүрдүн,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.

Бизи имтаһана чәксән дә јенә,
Кимсә хилаф чыхмаз һаггын әһдинә,
Јусиф сәчдә гылыр ибадәтинә,
Гарын јери зирвәсиди дағларын.

1947

КҮНҮДҮР

Дәрманым да сәнсэн, тәбибим дә сән,
Дөшә вәлһәм ејлә, аманды ај гыз,
Доланым башына пәрванә кими
Даһа дөзмүр гәлбим, дајанды ај гыз.

Диванә сәр олуб сәнсизләшмишәм,
Даманына она көрә кәлмишәм.
Дидәркинәм сәни һәмдәм билмишәм,
Дајаныб гаршында каманды, ај гыз.

Диндирдин Јусифи салдын кәмәндә
Дәрд олуб һәсрәтин кәзир синәмдә
Де көрүм һурисән, мәләксән, бәндә,
Дүшмүшәм тәшвишә күманды, ај гыз.

1948

ДӘСМАЛЫ †

Ала көзлү назлы дилбәр
Көндәр дәсмалы, дәсмалы
Дөврәсиндә гызыл күлләр
Көндәр дәсмалы, дәсмалы.

Бизим көлләрин сонасы,
Чөлләрдә чејран баласы,
А көнлүмүн шаһ галасы,
Көндәр дәсмалы, дәсмалы.

Мән гурбанам шәһла көзә,
Нә билирсән ејлә, бәзә,
Веркинән хәлвәт кәнизә,
Көндәр дәсмалы, дәсмалы.

Кејин көзәл, дүзүн көзәл,
Лалә јанаг үзүн көзәл,
Сөзү доғру өзүн көзәл,
Көндәр дәсмалы, дәсмалы.

Јусифә хошдур бахышын,
Марал кими бојланышын,
Дилләрдә әзбәр нахышын,
Көндәр дәсмалы, дәсмалы.

1947

ДАҒЛАР

Думан чәкил о зирвәдән
Гој көрүнсүн бизим дағлар.
Умудун үзмәјиб һәлә
Јол көзләјир көзүм дағлар.

Гүзејләрдә ачан күлләр,
Дәрәләрдән ахан селләр,
Сәбрин олсун дөз дејилләр,
Мән нә гәдәр дөзүм дағлар.

Чыхам Чалмалы дағына,
Енәм Гумлу булағына,
Дүшәм Мискин очағына,
Сәчдә гылам өзүм дағлар.

Ғакимлик кечди надана,
Говулдуг дағдан арана,
Бу дөврана бу замана,
Ғәлә чохду сөзүм дағлар.

Јусиф дәхил дүшүб пирә,
Аллаһ өзү ничат верә,
Күманым вар бу јерләрә,
Бир дојунча көзим дағлар.

1997

ДҮШҮБДҮ

Әсрләрлә мәскун олан Көјчәли
Дидәркинди елдән елә дүшүбдү
Вар дөвләтин тәрк еләјиб накәсә
Тарих бәд кәтириб белә дүшүбдү.

Нанкорлар лап әзәлдән билибләр,
Онлара да һавадарлар дејибләр,
Тәләсик торпағы бөлүшдүрүбләр,
Күрд ал јери Аракелә дүшүбдү.

Дәмјәләри бәхш едибләр Вазкенә,
Дүз гүзејдән һәлә умур пај јенә,
Ком јери Хачигә, Зина Гуркенә,
Чәркә дашы Сача телә дүшүбдү.

Бичәнәјә Сурик буғда сәпибди,
Хача арпа Тапа картоф әкибди,
Гарабулаг Вараздата јетибди,
Дојшангачан кар Самвелә дүшүбдү.

Дал тәпәни топал Сәркис әкәммир,
Ғачы бичәнәјә бир сөз дејәммир,
Албаба јерини Сукас бәјәнмир,
Дејир нијә "Чәп" Ғапелә дүшүбдү.

Мыкыртычын бәхти јахшы кәтириб,
Дәјирман алтыны бүтөв көтүрүб,
Кәлмәләр газаныб јерли итириб,

Торпағымыз фитнә фелә дүшүбдү.

Јуатда Ғахчыглар ,дығалар чимир
Говулары тутуб чәјирли Вемир
Шорағын отуну кор Татус бичир
Нәриманлы да чөлдән чөлә дүшүбдү

ЈЕРИДИ

Кечди көз өнүмдән о шуху тәрлан
Марал тәк салланды јана јериди
Зөвг илә бәзәнән көнүл султаны
Мәни гојду јана јана јериди.

Бәхтәвәрин нур төкүлүр үзүндән
Оғрун бахышындан ,сүзкүн көзүндән
Дојмаг олмур ширин шәкәр сөзүндән
Дедим бәлкә бир дајана јериди.

Әзәлдән күчлүдүр ешгин һәвәси
Үрәкдән үрәјә јол ачыр бәһси
Астадан дедији "Севирәм"сәси
Јусифи кәтирди чана јериди.

1949

МУБАРӘК ОЛСУН.

Әршә бүләнд олсун шәнлик сәдасы,
Көзүн ајдын олсун оғул атасы
Евинә нур сачсын кәлин бутасы
Гоша өмүр сүрүб јүз јаша долсун
Көрүм ај бәј тојун мүбарәк олсун

Арзум чичәк ачыб күлсүн дүнјада
Бәхтин ојаг олсун јтиш мурада
Лајигли ата ол әзиз өвлада
Нәвә нәтичәләр хидмәтә дурсун
Көрүм ај бәј тојун мүбарәк олсун

Игбалын таләһин күлсүн үзүнә
Наг јөнәлтсин сәадәтин изинә
Јусиф әһсән десин сәһбәт сөзүнә
Шаирләр шәнинә чәләнк тохусун
Көрүм ај бәј тојун мүбарәк олсун

Bayramov Yusif Əlioğlu 1929-cu ildə Göyçə mahalının Nərimanlı (Hüseynquluəğalı) kəndində ruhani ailəsində anadan olmuşdur. 1947-ci ildə Böyük Məzrə kəndindəki orta məktəbi bitirdikdən sonra 1948-ci ildə İrəvan Pedaqoji İnstitutuna daxil

olmuşdur. 1948-1953-cü illərdə Ermənistanda yaşayan azərbaycanlıları məcburi və kütləvi surətdə Azərbaycana köçürüldüklərinə görə İnstitut da Azərbaycana köçürüldü. Odur ki, təhsilini Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutu Tarix Fakültəsində davam etdirmiş və 1954-cü bu fakültənin qiyabi şöbəsini bitirmişdir.

1947-ci ildən 1988-ci ilə qədər Nərimanlı kəndindəki orta məktəbdə müəllim işləmişdir.

Şe'rləri mətbuatda bir neçə dəfə çap olunmuş, efiirdə səslənmişdir.

1988-ci ildə ermənilərin azəri türklərinə qarşı soyqırımını hadisələri ilə əlaqədar Gəncə şəhərinə köçmüş, 10 saylı məktəbdə müəllim işləmişdir.

1997-ci ildən e'tibarən Xanlar şəhərindəki 3 saylı məktəbdə müəllim işləyir.

İşlədiyi məktəblərin pedaqoji kollektivinin, şagirdlərin və valideynlərin xüsusi hörmətini qazanmışdır.

Dəfələrlə Təhsil şöbəsinin mükafatlarına layiq görülmüş, Respublikanın Maarif Əlaçısıdır, Mühəribə və Əmək Veteranıdır.